

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: SUNDOK
Sagsbeh.: SUMBEH
Koordineret med:
Sagsnr.: 1702310
Dok. nr.: 332375
Dato: 22-03-2017

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[Skriv tid, sted og overordnet tilhørerkreds]

Samråd vedrørende SSI

[Indledning]

Tak for spørgsmålene om salgene på SSI. Jeg er glad for denne mulighed for at uddybe baggrunden for en svær sag, som viste sig ikke at have nogen nem løsning.

Indledningsvist vil jeg lige nævne, at beslutningen om salget blev truffet af den tidligere SR-regering i marts 2014, og at der har været bred opbakning til salget blandt Folketingets partier. Den daværende sundheds- og ældreminister indgik således i oktober 2015 en fortrolig aftale med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre samt det Konservative Folkeparti om salg af SSI Diagnostica og SSIs vaccineproduktion.

- Alternativet valgte dog at trække sig fra vaccinedelen i forbindelse med Finansudvalgets behandling af sagen.

[Samrådsspørgsmål DK]

Spørgsmålet lyder: *Ministeren bedes redegøre for, hvilke overvejelser der ligger bag beslutningen om at frasælge SSI Diagnostica og SSI Vaccineproduktion, herunder om der er lavet en konsekvensanalyse af de langsigtede konsekvenser af alternative løsninger som f.eks. at fastholde begge selskaber under statsligt ejerskab.*

[Svar]

[SSIs vaccineproduktion]

Med hensyn til SSIs vaccineproduktion, så skal frasalget ses i lyset af, at vaccineproduktionen har været underskudsgivende i de senere år. Og staten kunne ikke blive ved med at understøtte en produktion som ikke var rentabel. I 2012 udgjorde underskuddet i vaccineproduktionen 71 mio. kr., i 2013 122 mio. kr., 2014 206 mio. kr., 2015 314 mio. kr., mens dette underskud var steget til ca. 330 mio. kr. i 2016.

Der er flere årsager til det store underskud, og hvis vi ser på, hvad der lå til grund herfor tilbage i 2012 og 2013, dvs. før salgsprocessen blev sat i gang, kan jeg bl.a. nævne:

- Det danske marked er et relativt lille marked, og eksportforventningerne har ikke holdt stik.
- Der blev besluttet en prisnedsættelse på de egenproducerede vacciner tilbage i 2012.
 - I forbindelse med finanslovaftalen for 2012 blev det aftalt at sænke SSIs priser frem mod 2016 med 72 mio. kr. Aftalen blev indgået mellem den daværende regering, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti.

Det, at Danmark er et lille marked, betyder, at det er vanskeligt at fastholde og udvikle en relativt set lille produktionsvirksomhed i statsligt regi. Dette understreges også af, at lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, allerede har frasolgt deres statslige vaccineproduktioner for

flere år siden, og i dag indkøber børnevaccinerne fra private producenter.

Ifølge Statens Serum Institut, er Kroatien det eneste sted inden for EU, hvor der muligvis foregår statslig vaccineproduktion.

En forbedring af vaccineproduktionen kræver, at den bliver mere robust, og her kan et salg bl.a. bidrage ved, at en køber med risikovillig kapital kan investere i produktionen og geare den til et større marked end det danske.

I forbindelse med igangsættelse af salget har det været vurderingen, at eneste reelle alternativ til et salg var en nedlukning af vaccineproduktionen, og dermed betydelige nedlukningsomkostninger og et tab af knapt 600 arbejdspladser.

En fortsættelse af vaccineproduktionen i statsligt regi har ikke været vurderet som et realistisk alternativ, da det ville kræve tilførsel af en betydelig tre-cifret merbevilling årligt for at dække underskuddet. Hertil kommer investeringer.

Som en del af beslutningsgrundlaget for igangsættelse af salgsprocessen har endvidere indgået, at et salg af SSIs vaccineproduktion ikke ville have nogle konsekvenser i relation til forsyningssikkerheden. Danmark indkøber allerede i dag flere af vaccinerne til børnevaccinationsprogrammet fra private leverandører. Fremadrettet vil Danmark i lighed med de lande, vi normalt sammenligner os med, indkøbe alle vaccinerne til børnevaccinationsprogrammet fra private leverandører. Det har Danmark allerede gjort ad flere omgange, når der har været nedbrud i produktionen af børnevacciner på SSI.

Endvidere er en statslig vaccineproduktion ikke nødvendig for varetagelse af smitteberedskabet, hvilket igen understreges af, at de lande, som vi normalt sammenligner os med, ikke har en statslig vaccineproduktion.

I relation til vaccineforskningen, så har SSI i forbindelse med beslutning om frasalget vurderet, at vaccineforskningen fortsat vil kunne opretholdes på et højt fagligt niveau, idet man fremover vil basere sig på eksterne samarbejder i det omfang, det er nødvendigt.

[SSI Diagnostica]

Hvad angår SSI Diagnostica, så skal baggrunden for salget - ligesom tilfældet var for vaccineproduktionen – ses i lyset af det vanskelige ved at fastholde og udvikle så lille en produktionsvirksomhed i statsligt regi.

Et frasalg ville kunne understøtte mulighederne for, at virksomheden kan udvikle sig.

I modsætning til vaccineproduktionen har SSI Diagnostica været overskudsgivende og vil sandsynligvis også være det i årene fremover.

Der er imidlertid også en risiko for, at dette overskud forsvinder. Dette skal ses i lyset af, at SSI Diagnostica agerer på markedsvilkår med de risici og muligheder, der følger heraf.

[Igangsættelse af salgsprocessen]

Som følge af ovenstående blev det besluttet at igangsætte udarbejdelsen af PWC-rapporten, som foretog en værdiansættelse af SSIs forretningsmæssige aktiviteter.

PWC-rapporten forelå i juni 2013 og har indgået i beslutningsgrundlaget om igangsættelse af salg af SSIs vaccineproduktion og SSI Diagnostica.

Beslutningen om salget blev som tidligere nævnt truffet i marts 2014, og selve salgsprocessen blev indledt ultimo 2014 med Ernest & Young som statens finansielle rådgiver.

Med hensyn til selve salgsprocessen, kan det oplyses, at der har været gennemført en åben og transparent salgsproces, hvor alle interesserede købere har haft mulighed for at byde.

For så vidt angår SSI Diagnostica blev der i foråret 2016 indgået aftale med den svenske kapitalfond Adelis om salg af SSI Diagnostica. Salget indbragte staten knapt en ¼ mia. kr.

Med hensyn til vaccineproduktionen var der indledningsvist flere interesserede købere, som faldt fra efterhånden som

processen skred frem. Det blev i slutningen af 2015 klart, at der kun var én interesseret køber til vaccineproduktionen, og at den tilbudte pris i stigende grad blev af symbolsk betydning.

Dette er ikke overraskende, når der sælges en virksomhed, der i de seneste år har haft et trecifret millionunderskud, og hvor der kræves store investeringer for at gøre produktionen rentabel.

Hensynet til at sikre de knapt 600 arbejdspladser og undgå betydelige nedlukningsomkostninger betød, at man valgte at indgå en aftale om salg af SSIs vaccineproduktion med den tilbageværende køber i sommeren 2016.

Begge salgsaftaler er godkendt af et flertal i Finansudvalget.

Det var tidslinjen.

Jeg kan oplyse jer om, at der også er lagt en tidslinje ud på ministeriets hjemmeside vedrørende salget af vaccineproduktionen, hvor I kan læse nærmere om hele sagens forløb.

[Samrådsspørgsmål DL]

Spørgsmålet lyder: Ministeren bedes redegøre for, om ministeren har sikret sig, at en fremtidig ejer af SSI Diagnostica og SSI Vaccineproduktion ikke placerer sig i skattely og unddrager sig skattebetaling i Danmark, som det er beskrevet i artiklen "Solgte til Sharia-Skeik: Nu er statens vaccinefabrik i skattely" bragt i Ekstra Bladet den 13. februar 2017.

[Svar]

Med hensyn til spørgsmål om skatteforhold kan jeg oplyse, at ministeriet tidligere i forbindelse med salgsprocessen har været i kontakt med Skatteministeriet.

I min følgende besvarelse af spørgsmålet vil jeg derfor henholde mig til, hvad Skatteministeriet tidligere har oplyst vedrørende skatteforhold. Det bliver hurtigt meget teknisk, så derfor vil jeg alene sige lidt overordnet om skattereglerne, og så har jeg taget en besvarelse af et spørgsmål med, som blev stillet i forbindelse med Finansudvalgets behandling og godkendelse af salget, og det går lidt mere i detaljer med reglerne.

Som I nok alle er bekendt med udtaler Skatteministeriet sig ikke om konkrete skatteydere.

Helt overordnet kan det oplyses, at der ikke iværksættes særlige procedurer ved salg af statslige selskaber, idet der gælder de samme generelle skatteregler som for andre tilsvarende overdragelser.

Og det kan også oplyses, at den danske skattelovgivning indeholder regler til imødegåelse af konstruktioner, der i en koncernsammenhæng har til formål at nedsætte den skattepligtige indkomst med uforholdsmæssigt store rentebetalinger.

Men som sagt fremgår der en mere tekniske gennemgang af det i spørgsmål 19 fra Finansudvalget.

[Samrådsspørgsmål DO]

Spørgsmålet lyder: *Ministeren bedes redegøre for, hvorfor konsulentrapporten og evt. andre dokumenter vedrørende salget af Statens Serum Institut Diagnostica og vaccineproduktion ikke udleveres til Sundheds- og Ældreudvalget og offentliggøres.*

[Svar]

Baggrunden for, at konsulentrapporten – jeg går ud fra, at det er PWC-rapporten, som der henvises til - ikke udleveres, er, at der i rapporten indgår oplysninger af såvel økonomisk som kommerciel karakter.

Førend salget blev gennemført var det af afgørende betydning af hensyn til at sikre statens økonomiske interesser, at oplysningerne i rapporten ikke blev offentliggjort, da det ville kunne påvirke statens forhandlingsposition i en negativ retning – ikke mindst set i lyset af, at vaccineproduktionen allerede dengang ikke var en overskudsgivende forretning.

Nu hvor salget er gennemført, er der ikke helt det samme hensyn til at sikre statens forhandlingsposition. Det er også derfor, at ordførerne har modtaget invitation og mødt op til både en gennemgang af og en mulighed for at gennemlæse rapporten i ministeriet.

Da der indgår en række oplysninger af kommerciel karakter i rapporten, kan det imidlertid være et problem for den nye ejer, AJ Vaccines, hvis rapporten offentliggøres.

Der er således et overordnet hensyn til staten som kommerciel spiller – og dermed ift. de oplysninger som køber må forvente holdes fortrolige.

I forbindelse med vores fortrolige møde vedrørende gennemgang af PWC-rapporten aftalte vi at udforme et notat til jer, hvoraf fremgår de hovedelementer i aftalen om salg af SSIs vaccineproduktion, som vil kunne offentliggøres. Dette notat vil jeg nu sørge for bliver oversendt til udvalget.

Afslutningsvis vil jeg nævne, at der også er det forhold i relation til offentliggørelse, at den danske stat også fremadrettet skal kunne fremstå som en troværdig part i forbindelse med eventuelle kommende handler.